

Estils

Amagueu-vos, que venen els drons!

Els experts alerten que aquests petits ginys voladors poden comportar riscos per a la privacitat

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Tant és si ets en un paisatge verge a milers de quilòmetres de la ciutat, en la serenitat de l'oceà o en una alçada vertiginosa en un edifici poc accessible. Els drons poden arribar-hi. Aquests petits aparells voladors accedeixen a tot arreu i enregistren el que hi passa, com un Gran Germà teledirigit. Si bé la finalitat d'aquests ginys no és espionar, sinó innovar i millorar activitats com l'agricultura, el control d'incendis forestals o el rescat de persones, s'ha constatat que es poden produir situacions indesitjades, com aquest estiu a Portocolom, a Mallorca. Unes noies que feien *topless* a la coberta d'un llaüt van denunciar que un dron d'un vaixell que hi havia a prop les gravava.

Elena Gil, d'ECIJA Abogados i especialitzada en *big data*, adverteix que els drons "traspassen fronteres físiques que abans eren més fàcils de protegir" i suposen un risc per a la privacitat, la intimitat, l'honor i les dades personals. Des de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (ACPD), la seva directora, Maria Àngels Barbarà, assenyalava que cal valorar l'expectativa de privacitat de les persones, com també el context i la finalitat de les imatges enregistrades pels drons, per valorar si hi ha riscos i com minimitzar-los. "Si enregistrem dades personals, hem d'aplicar tots els principis de minimització: proporcionalitat, limitació de temps de conservació i limitació de finalitat", diu Barbarà.

En molts casos, les fronteres del que està permès i el que seria il·legítim no estan clares. És per això que l'any 2013 un ajuntament català va preguntar a l'ACPD si podia autoritzar pràctiques de pilotatge de drons al seu terme municipal. L'ACPD va respondre que si s'enregistren imatges en què no s'identificaven els habitants, no hi havia cap problema. Ara bé, posava algunes condicions. Si es podien reconèixer les persones, calia prendre mesures per anonimitzar-les. I per enregistrar persones dins l'església, s'havia d'obtenir una autorització escrita de cada individu. Enregistraments en una església, en una manifestació o a la marxa per l'orgull gai requereixen una cura especial. "Es pot tractar de dades sensibles, com per exemple, saber la posició política d'una persona o l'orientació sexual", assegura Gil. L'advocada afegeix que si no estan autoritzats, es poden denunciar i rebre sancions elevades segons la normativa actual i encara superiors

La proliferació de drons pot suposar un risc per a la intimitat. GETTY

amb el nou reglament europeu de protecció de dades que entra en vigor el maig del 2018.

Normativa desconeguda

Gravar imatges amb un dron en una manifestació política o a la marxa de l'orgull gai no estaria permès per la normativa actual, del 2014, que entre altres coses prohibeix que els drons sobrevolin espais urbans, els habitats i les aglomeracions de persones. Els vols d'aquests aparells estan permesos en espais tancats amb autorització del titular, en espais oberts no habitats i en llocs especialitzats com els aeròdroms. "La legislació és molt estricta. Frena el desenvolupament de la indústria", critica Daniel Marco, director de l'estratègia SmartCAT, on s'integra Catalunya Smart Drones, un clúster de la indústria catalana dels drons.

Marco celebra que hi hagi sobre la taula un nou marc normatiu –que es podria aprovar a finals d'any– que autoritza alguns vols urbans amb seguretat, com també volar de nit o sense visió directa de l'aparell. "La tecnologia permet que els drons siguin autònoms; en canvi, la legislació no permet treure'n profit", assegura Marco, que defensa l'ètica i la bona feina dels pilots de drons professionals. Reconeix, però, que en els casos de drons domèstics i d'oci

Prohibició
Els drons no poden volar en espais urbans habitats ni en aglomeracions de persones

Regulació
Si a les imatges no s'identifiquen les persones no hi ha cap problema

es produeixen infraccions. "És molt fàcil comprar un dron i fer-lo funcionar sense saber quins riscos implica ni quin tipus de drets pots estar vulnerant", lamenta Gil. La directora de l'ACPD proposa mesures contra aquest desconeixement: "Recomanem als fabricants que posin a les caixes instruccions amb informació relativa als riscos respecte a la privacitat".

L'advocada Elena Gil demana també més formació per a les autoritats policials i els jutges. Segurament, així s'evitarien casos com el d'una jove que va ser gravada a través d'un dron mentre prenia el sol en roba interior al terrat. El vídeo va revolucionar YouTube, com també el que va enregistrar, amb un dron, un turista que va visitar el monestir rus de Borissoglebski i que va enxampar una parella fent l'amor en una de les torres.

Pilots responsables

Què podem fer si ens grava un dron sense permís? Podem demanar al pilot que no ens filmi i exercir el que s'anomena drets ARCO, d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició de dades de caràcter personal. Ara bé, no sempre és fàcil localitzar el pilot. "És un primer límit en l'exercici dels nostres drets", afirma Gil. Barbarà assenyalava que si no donem el consen-

timent o és vulnerat, es pot denunciar a les autoritats i també acudir a l'ACPD perquè investigui qui és el propietari. L'ACPD demana informar les persones que puguin ser filmades. Si es fa en un espai tancat, o obert però delimitat, s'ha de fer amb cartells i, a més, incloure-hi les dades del pilot. Ara, en espais oberts no delimitats, l'ACPD no es mulla i demana que es consulti cada cas. "Encara no hi ha hagut casos per poder anar perfilant bé els límits", subratlla Gil.

De vegades no hi ha mala fe i la gravació de persones es produeix accidentalment. Si és així, els experts recomanen anonimitzar o esborrar les imatges. "El responsable del que faci un dron és sempre el pilot", assenyalava Marco. A Catalunya Smart Drones s'han dotat d'un codi ètic per als pilots que recull, per exemple, recomanacions com no fer maniobres brusques, respectar l'entorn i els animals, garantir la seguretat de les dades i obtenir permís de les persones per compartir imatges. En l'horitzó hi ha també una normativa europea. El sector espera una regulació menys restrictiva i que s'incrementi el coneixement i la responsabilitat de la societat. "Les noves tecnologies són molt intrusives en els nostres drets i la nostra privacitat –puntualitza Gil–. Són tan necessàries com perjudicials". ■